

Riktlinjer för kulturmiljöhistoriska byggnader och miljöer i Danderyd

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Processägare	Styrdokumentsnummer
B 2023-000489	2024-11-29 § X	Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	Bygg- och miljödirektör	Löpnummer fås av KLK efter antagande

Dokumentets syfte

Dokumentets syfte är att ge en detaljerad vägledning för fastighetsägare och andra intressenter avseende kulturmiljöhistoriska byggnader och miljöer i Danderyd.

Dokumentet gäller för

Dokumentet är en vägledning för kommunens förtroendevalda och tjänstemän vid handläggning och beslutsfattande inom till exempel fysisk planering och bygglovshandläggning när det gäller kulturmiljöer. Dokumentet riktar sig även till kommunen som mark- och fastighetsägare samt andra fastighetsägare i kommunen.

Innehållsförteckning

Inledning	4
Bakgrund	4
Beskrivning av styrdokumentet	4
Vägledande upplysningar till dig som äger en fastighet i Danderyd	4
Att tänka på som fastighetsägare	4
Råd och riktlinjer för Enebyberg	5
Övergripande råd och riktlinjer för Enebyberg	5
Råd och riktlinjer för Område 1. Enebybergs gård	5
Råd och riktlinjer för Område 2. Egnahem i Enebyberg	6
Planstruktur och bebyggelse	6
Mark och trädgård	6
Ny- och tillbyggnad	7
Råd och riktlinjer för Danderyd	7
Övergripande råd och riktlinjer för Danderyd	7
Råd och riktlinjer för Område 3. Danderyds kyrka och det agrara	7
Danderyd	7
Råd och riktlinjer för Område 4. Nora gård	8
Råd och riktlinjer för Område 5. Funktionalism i Klingsta	9
Planstruktur och bebyggelse	9
Mark och trädgård	9
Ny- och tillbyggnad	9
Råd och riktlinjer för Område 6. Egnahem i Klingsta	10
Planstruktur och bebyggelse	10
Mark och trädgård	10
Ny- och tillbyggnad	10
Råd och riktlinjer för Område 7. Grupphusbebyggelse i Danderyd	10
Planstruktur och bebyggelse	10
Mark och trädgård	11
Ny- och tillbyggnad	11
Råd och riktlinjer för Område 8. Det moderna Danderyd	11
Råd och riktlinjer för Område 9. Sättra prästgård	11
Råd och riktlinjer för Område 10. Danderyds sjukhus	12
Råd och riktlinjer för Djursholm	13
Övergripande råd och riktlinjer för Djursholm	13
Råd och riktlinjer för Område 11. Tidiga villastaden Ekeby	14
Planstruktur och bebyggelse	14
Mark och trädgård	14
Ny- och tillbyggnad	14
Råd och riktlinjer för Område 12. Tidigare villastaden Svalnäs	14
Planstruktur och bebyggelse	14
Mark och trädgård	15
Ny- och tillbyggnad	15
Råd och riktlinjer för Område 13. Egnahem i Djursholm	15

Planstruktur och bebyggelse	15
Mark och trädgård	15
Ny- och tillbyggnad	16
Råd och riktlinjer för Område 14. Tidiga villastaden Ösby	16
Planstruktur och bebyggelse	16
Mark och trädgård	16
Ny- och tillbyggnad	17
Råd och riktlinjer för Område 15. Tidiga villastaden Djursholm	17
Planstruktur och bebyggelse	17
Mark och trädgård	17
Ny- och tillbyggnad	17
Råd och riktlinjer för Område 16. Kvarteret Yggdrasil	18
Planstruktur och bebyggelse	18
Mark och trädgård	18
Ny- och tillbyggnad	18
Råd och riktlinjer för Område 17. Djursholms slott	18
Råd och riktlinjer för Område 18. 1930- till 1950-talet i Djursholm	19
Planstruktur och bebyggelse	19
Mark och trädgård	19
Ny- och tillbyggnad	19
Råd och riktlinjer för Område 19. Institut Mittag-Leffler	20
Råd och riktlinjer för Område 20. Familjehotellet	20
Råd och riktlinjer för Område 21. Grupphusbebyggelse i Djursholm	20
Planstruktur och bebyggelse	20
Mark och trädgård	21
Ny- och tillbyggnad	21
Råd och riktlinjer för Stocksund	21
Övergripande råd och riktlinjer för Stocksund	21
Råd och riktlinjer för Område 22. Villastäderna Stocksund och Mörby	22
Planstruktur och bebyggelse	22
Mark och trädgård	22
Ny- och tillbyggnad	23
Råd och riktlinjer för Område 23. Kommunikationsmiljöer	23
Råd och riktlinjer för Område 24. Funktionalism i Stocksund	23
Planstruktur och bebyggelse	23
Mark och trädgård	24
Ny- och tillbyggnad	24
Råd och riktlinjer för Område 25. Cedergrenska parken	24
Råd och riktlinjer för Område 26. Modernism i Stocksund	25
Råd och riktlinjer för Område 27. 1940- och 50-talet i Söderskogen	25
Planstruktur och bebyggelse	25
Mark och trädgård	25
Ny- och tillbyggnad	26
Översyn av styrdokumentet	26

Inledning

Beskrivning av styrdokumentet

Riktlinjer har tagits fram med syftet är att det ska användas som vägledning för bedömning av plan- och lovärenden. Dokumentet riktar sig även till fastighetsägare i kommunen och andra intressenter för att ge kunskap om hur kulturmiljöer ska tillvaratas och skyddas.

Vägledande upplysningar till dig som äger en fastighet i Danderyd

Du som fastighetsägare har ett ansvar att skydda och vårda kulturhistoriska värden. Du kan även ha glädje av att veta vad det är som motiverar att en viss byggnad klassas som kulturhistoriskt värdefull. Det här avsnittet innehåller några enkla och vägledande råd till dig som äger en fastighet i Danderyds kommun. Det vänder sig till dig som privatperson, företag och kommunen som fastighetsägare. Listan är inte heltäckande, utan bör snarare betraktas som en vägledning med förhållningssätt till kulturmiljön.

Att tänka på som fastighetsägare

- Ta reda på om din fastighet/byggnad kan betraktas som kulturhistoriskt värdefull eller ligger inom ett värdefullt område. Sök på din adress i Kulturmiljökartan i Kulturmiljöunderlaget. Om din fastighet är utpekad kan du även ta reda på vilken arkitekturstil denna tillhör.
- Om du ska göra ingrepp i marken eller göra en tillbyggnad på din tomt är det ditt ansvar att ta reda på om det finns fornlämningar i området. Byggherren har skyldighet att undersöka detta. Har du frågor angående fornlämningar eller om du upptäcker att det finns fornlämningar på platsen — kontakta länsstyrelsens kulturmiljöenhet i Stockholm.
- Tänk på att även trädgården är en viktig del i en värdefull helhetsmiljö. Äldre träd och buskar såväl som detaljer som staket, murar och stenbelagda gångar kan ha ett högt kulturhistoriskt värde.
- Äldre byggnadsdetaljer som exempelvis fönster och dörrar har generellt ett högt kulturhistoriskt värde och är viktiga för att bevara byggnadens säregna arkitektoniska uttryck. Dessa håller ofta hög kvalitet och kan med fördel renoveras i stället för att bytas ut. Byggnader med höga kulturhistoriska värden och välbevarade byggnadsdetaljer kan ofta höja det ekonomiska värdet på en fastighet.
- Du som fastighetsägare är enligt plan- och bygglagen skyldig att hålla byggnader inom din fastighet i vårdat skick och underhålla dessa så att dess utformning och tekniska egenskaper i huvudsak bevaras.
- Även om din fastighet inte har ett utpekad skydd ska åtgärder alltid utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens särart enligt plan-

och bygglagen. Hänsyn ska även alltid tas till omgivande bebyggelse och stads- och landskapsbild.

- Ta tidig kontakt med kommunen för rådgivning om du planerar att göra ändringar på eller inom din fastighet. Detta gäller särskilt byggnader som omnämns i kulturmiljöunderlaget på kommunens hemsida.
- som är utpekade i byggnadsinventeringen, är skyddad som byggnadsminne eller ligger inom särskilt värdefulla områden och riksintressen för kulturmiljövården.

Råd och riktlinjer för Enebyberg

Övergripande råd och riktlinjer för Enebyberg

Nedan råd gäller övergripande planering för Enebyberg. Detaljerade råd för de särskilt värdefulla områdena går att läsa under respektive område.

- Enebybergs tydliga årsringar med bebyggelse från 1700-tal till 1970-tal ska vara fortsatt läsbara och utgöra utgångspunkt för framtida bebyggelseutveckling i kommundelen. Detta innebär att miljöer och byggnader från samtliga av kommundelens tongivande bebyggelsekaraktärer och utbyggnadsfaser behandlas med varsamhet och omsorg om befintlig bebyggelsestruktur och utformning.
- Enebyberg ska fortsatt präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, buskar och gräsytor. Dessa stärker miljöns värde och ska tas i beaktande vid planering och lovprövning. Undvik att bevarade grönkilar byggs igen.
- Bebyggelsens ursprungliga arkitektoniska uttryck, material och tidstypiska karaktär ska vara vägledande vid om- och tillbyggnader.
- Eventuell ny bebyggelse ska anpassas till den omgivande bebyggelsen vad gäller, volymverkan, utformning och placering på tomten. Undvik att avstycka äldre villatomter med ursprunglig storlek.
- Antikvariska underlag kan krävas i samband med ändring inom särskilt värdefulla områden.
- Vid planläggning bör byggnader som är utpekade i byggnadsinventeringen förses med planbestämmelser och skyddas från förvanskning och ovarsamma åtgärder.

Råd och riktlinjer för Område 1. Enebybergs gård

- Enebybergs gård med rötter i 1700-talet bör vårdas och underhållas med traditionella material för att säkerställa att gårdens kulturhistoriska värden består.
- Äldre bevarade trädgårdsstrukturer som stenmur, allékantad vägsträckning, äldre uppvuxna ädellövträd och fruktträd ska bevaras och underhållas.

- Mangårdsbyggnaden, flygelbyggnaderna och statarlängan ska bevaras exteriört avseende volym och karaktär samtidigt som nya om- och tillbyggnader ska undvikas.
- Den äldre allékantade vägsträckningen från Enebybergsvägen till Rösjöängarna ska fortsatt bibehålla sin sträckning och Rösjöängarna behållas öppna.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnader. Det gäller exempelvis fönster och portar i originalutförande samt äldre till- och ombyggnader.
- Vid ändring i miljön ska antikvarisk sakkunnig medverka i planprocess och vid bygglov som kan påverka kulturmiljöns värden och karaktärsdrag.
- Ingen ny bebyggelse bör tillkomma inom det särskilt värdefulla området.

Råd och riktlinjer för Område 2. Egnahem i Enebyberg

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Områden med bebyggelse av enhetlig karaktär bör bibehålla sin utformning mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och fasadmaterial.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Området bör inte förtätas ytterligare och äldre bevarade tomter bör ej avstyckas.

Mark och trädgård

- Området ska fortsatt präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor. Dessa stärker miljöns värde och bör tas i beaktande vid planering och lovprövning.
- Välbevarade trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gaturummet. Avskärmande plank bör endast sättas upp vid bullerstörda områden.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och stadsbild.
- Undvik att placera garage eller carport mot gatan.

Råd och riktlinjer för Danderyd

Övergripande råd och riktlinjer för Danderyd

Nedan råd gäller övergripande planering för kommundelen Danderyd. Detaljerade råd för de särskilt värdefulla områdena går att läsa under respektive område.

- Danderyds årsringar med bebyggelse från medeltid till 1970-tal ska vara fortsatt läsbara och utgöra utgångspunkt för framtida bebyggelseutveckling i kommundelen. Detta innebär att miljöer och byggnader från samtliga av kommundelens tongivande bebyggelsekaraktärer och utbyggnadsfaser ska behandlas med stor varsamhet och omsorg om befintlig bebyggelsestruktur och utformning.
- Danderyd ska fortsatt präglas av grönska i form av uppvuxna trädgårdar, alléer och allmänna parker. De gröna gaturummen är viktiga inslag i stadsbilden och ska tas i beaktande vid planering och lovprövning. Undvik att bevarade grönkilar byggs igen.
- Bebyggelsens ursprungliga arkitektoniska uttryck, material och tidstypiska karaktär ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnader.
- Eventuell ny bebyggelse ska anpassas till den omgivande bebyggelsen vad gäller, volymverkan, utformning och placering på tomten. Undvik att avstycka äldre villatomter med ursprunglig storlek.
- Danderyds märkesbyggnader ska fortsatt vara framträdande inslag i stadsbilden.
- Antikvariska underlag bör krävas i samband med ändring inom särskilt värdefulla områden.
- Vid planläggning bör byggnader som är utpekade i byggnadsinventeringen förses med planbestämmelser och skyddas från förvanskning och ovarsamma åtgärder.

Råd och riktlinjer för Område 3. Danderyds kyrka och det agrara Danderyd

- Bebyggelsemiljöerna vid Berga och Nybytorp med rötter i 1700- och 1800-talet bör vårdas och underhållas med traditionella material för att säkerställa att gårdarnas kulturhistoriska värden består. Äldre mangårds- och ekonomibyggnader ska bevaras exteriört avseende

volym och karaktär samtidigt som om- och tillbyggnader ska undvikas.

- Bebyggelsemiljöerna vid Ekeby och Rinkeby Östergård ska vårdas så att dess äldre karaktär bevaras.
- Klockargården med klockstapel bör vårdas med traditionella material för att säkerställa de kulturhistoriska värdena på platsen kopplat till kyrkan och sockencentrum.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnader. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Äldre bevarade gårdsstrukturer som stenmurar, äldre vägsträckningar och äldre uppvuxna träd ska bevaras och underhållas.
- Ny bebyggelse bör endast ske i anslutning till befintliga gårdsstrukturer och anpassas med hänsyn till miljöns agrara karaktär avseende skala, placering och utformning. Undvik att placera nya byggnader så att de försvårar läsbarheten av det visuella sambandet mellan gårdsmiljöer, odlingslandskap och fornlämningsmiljöer.
- Kvarvarande jordbruksmark bör fortsatt hävdas för agrar användning. De öppna landskapsrummen som är viktiga för förståelsen av det agrara landskapet bör värnas.
- Vid ändring i miljöerna ska antikvarisk sakkunnig medverka i planprocess och vid bygglov som kan påverka kulturmiljöns värden och karaktärsdrag.
- Kyrkan och kyrkotomten skyddas och hanteras genom kulturmiljölagens fjärde kapitel om kyrkliga kulturminnen. Vid förändring krävs tillstånd av länsstyrelsen.
- Fornlämningar skyddas genom kulturmiljölagens andra kapitel om fornminnen. Vid förändring krävs tillstånd av länsstyrelsen.

Råd och riktlinjer för Område 4. Nora gård

- Bebyggelsemiljön vid Nora gård med rötter i 1700- och 1800-talet bör vårdas och underhållas med traditionella material för att säkerställa att gårdens kulturhistoriska värden består.
- Mangårdsbyggnaderna och flygelbyggnaderna ska bevaras exteriört avseende volym och karaktär samtidigt som nya om- och tillbyggnader ska undvikas.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnader. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Äldre bevarade gårdsstrukturer som stenmurar, vägsträckningar, alléer, uppvuxna ädellövträd och fruktträd ska bevaras och underhållas.

- Vid ändring i miljön ska antikvarisk sakkunnig medverka i planprocess och vid bygglov som kan påverka kulturmiljöns värden och karaktärsdrag.
- Ingen ny bebyggelse bör tillkomma inom det särskilt värdefulla området.
- Runristningen bör underhållas och övervakas.

Råd och riktlinjer för Område 5. Funktionalism i Klingsta

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Området bör bibehålla sin utformning mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och fasadmaterial.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.

Mark och trädgård

- Välbevarade trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga. Undvik att bebygga öppna förgårdsmarker.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gatan.

Ny- och tillbyggnad

- Ingen ny bebyggelse bör tillkomma inom det särskilt värdefulla området.
- Vid eventuell tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och stadsbild.
- Undvik att placera garage eller carport mot gatan, då det leder till att förgårdsmarkens öppna rum mot gatan sluts. Dubbelgarage som placeras i tomtgräns är inte lämpligt då detta skapar en främmande volym i området.

Råd och riktlinjer för Område 6. Egnahem i Klingsta

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Områden med bebyggelse av enhetlig karaktär bör bibehålla sin utformning mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och fasadmaterial.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Skolbyggnadernas karaktär ska bevaras och dess ursprungliga funktion vara avläsbar.
- Området bör inte förtätas ytterligare och stora äldre bevarade tomter bör ej avstyckas.

Mark och trädgård

- Områdena ska fortsatt präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor. Dessa stärker miljöns värde och bör tas i beaktande vid planering och lovprövning.
- Välbevarade naturtomter och trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga. Undvik att bebygga de öppna förgårdsmarkerna.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gaturummet. Avskärmande plank bör endast sättas upp vid bullerstörda områden.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och stadsbild.
- Undvik att placera garage eller carport mot gatan.

Råd och riktlinjer för Område 7. Grupphusbebyggelse i Danderyd

Planstruktur och bebyggelse

- Bibehåll områdenas enhetliga karaktär mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och utformning.

- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid renovering och ombyggnad. Äldre material och byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.

Mark och trädgård

- Bibehåll tomternas trädgårdskaraktär, med en låg häck eller staket som avgränsare.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gatan.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell om- och tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med stor hänsyn till miljöns kulturhistoriska värden och befintlig bebyggelsestruktur.

Råd och riktlinjer för Område 8. Det moderna Danderyd

- Befintlig plan- och gatustruktur bör vara vägledande vid tillägg av nya vägar inom miljön.
- Befintlig bebyggelsestruktur bör vara vägledande vid eventuella tillägg i miljön. Detta gäller särskilt placering, material, form och volymverkan. Nyexploatering ska utföras med stor hänsyn till den befintliga miljön och de kulturhistoriska värdena i området.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck vad gäller material och gestaltning ska bevaras och vara vägledande vid renovering och ombyggnad. Ursprungliga fasaddetaljer som exempelvis fönster, portar och balkonger ska värnas. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning. Främmande fasaduttryck som inte tillhör 1950-talets eller 1960-talets stilideal bör undvikas.
- Parkmiljöer och grönstrukturer är en viktig del av helhetsmiljön och ska bevaras. Grönytor och uppvuxna träd och planteringar inom miljön bör värnas. Eventuella tillägg bör utföras utifrån respektive miljöns ursprungliga planeringsideal.

Råd och riktlinjer för Område 9. Sätra prästgård

- Hela bebyggelsemiljön vid Sätra prästgård bör underhållas och bevaras på ett sådant sätt att gårdens kulturhistoriska värden består.

- Mangårdsbyggnaderna och flygelbyggnaderna ska bevaras exteriört avseende volym och karaktär samtidigt som nya om- och tillbyggnader ska undvikas.
- Byggnadernas ursprungliga/äldre arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid renovering. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Mindre komplementbyggnader är möjliga att uppföra, men större byggnader och anläggningar ska undvikas. Vid nybebyggelse ska utformning anpassas till områdets agrara karaktär avseende volym, materialval och karaktär.
- Äldre bevarade trädgårdsstrukturer som stenmurar, äldre vägsträckningar, äldre uppvuxna ädellövträd och fruktträd ska bevaras och underhållas.
- Det öppna odlingslandskapet ska inte bebyggas.
- Vid ändring i miljön ska antikvarisk sakkunnig medverka i planprocess och vid bygglov som kan påverka kulturmiljöns värden och karaktärsdrag.

Råd och riktlinjer för Område 10. Danderyds sjukhus

- Sjukhusområdets olika utbyggnadsfaser och arkitektoniska årsringar ska bevaras och underhållas så att det kulturhistoriska värdet består.
- Sjukhusbyggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid renovering och ombyggnad. Ursprungliga byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande.
- Sjukhusområdets utemiljö ska fortsatt präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor. Dessa stärker miljöns värde och ska tas i beaktan vid planering och lovprövning.
- Vid förtätning bör stor hänsyn tas till områdets befintliga planstruktur. Eventuell ny bebyggelse samt tillbyggnader ska utgå från den omgivande bebyggelsen.
- Offentliga konstverk som ingår i sjukhusmiljöns gestaltning ska bevaras och underhållas.

Råd och riktlinjer för Djursholm

Övergripande råd och riktlinjer för Djursholm

Nedan råd gäller övergripande planering för Djursholm. Detaljerade råd för de särskilt värdefulla områdena går att läsa under respektive område.

- Djursholms årsringar med bebyggelse från 1890-tal till 1970-tal ska vara fortsatt läsbara och utgöra utgångspunkt för framtida bebyggelseutveckling i kommundelen. Detta innebär att miljöer och byggnader från samtliga av kommundelens bebyggelsekaraktärer och utbyggnadsfaser ska behandlas med stor varsamhet och omsorg om befintlig bebyggelsestruktur och utformning.
- Djursholm ska fortsatt präglas av grönska i form av äldre uppvuxna trädgårdar, alléer, ekbackar, allmänna parker och promenadstråk. De gröna gaturummen är viktiga inslag i stadsbilden och ska tas i beaktande vid planering och lovprövning. Undvik att bevarade grönkilar byggs igen.
- Närheten till vattnet är en viktig del i upplevelsen av Djursholm. Tillgängliggör kontakten med vattnet för allmänheten genom strandpromenader och bevara siktlinjer och utblickar mot vattnet.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck, material och tidstypiska karaktär ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnader. Detta gäller exempelvis fönster och portar i originalutförande samt äldre till- och ombyggnader.
- Eventuell ny bebyggelse ska utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller volymverkan, utformning och placering på tomten.
- Äldre villatomter av ursprunglig storlek ska inte avstyckas. Undvik åtgärder som inte är anpassade till land-skapets förutsättningar, till exempel markutfyllnad och sprängning.
- Djursholms märkesbyggnader ska fortsatt vara framträdande inslag i stadsbilden. Bebyggelse med anknytning till järnvägen ska värnas.
- Järnvägsmiljöerna ska bevaras och underhållas. Detta gäller både äldre hållplatser och stationer samt spårsträckningar.
- Antikvariska underlag bör krävas i samband med ändring inom särskilt värdefulla områden och riksintresse för kulturmiljövården.
- Vid planläggning bör byggnader som är utpekade i byggnadsinventeringen förses med planbestämmelser och skyddas från förvanskning och ovarsamma åtgärder.

Råd och riktlinjer för Område 11. Tidiga villastaden Ekeby

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Bebyggelsen bör bibehålla sin utformning mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och fasadmateriäl.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Området bör inte förtätas ytterligare och stora äldre bevarade tomter bör ej avstyckas.

Mark och trädgård

- Området präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor. Dessa stärker miljöns värde och bör tas i beaktande vid planering och lovprövning.
- Välbevarade naturtomter och trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gaturummet. Avskärmande plank bör endast sättas upp vid bullerstörda områden.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och stadsbild.
- Undvik att placera garage eller carport mot gatan.

Råd och riktlinjer för Område 12. Tidigare villastaden Svalnäs

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Områden med bebyggelse av enhetlig karaktär bör bibehålla sin utformning mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och fasadmateriäl.

- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Området bör inte förtätas ytterligare och stora äldre bevarade tomter bör ej avstyckas.

Mark och trädgård

- Området präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor. Dessa stärker miljöns värde och bör tas i beaktande vid planering och lovprövning.
- Välbevarade naturtomter och trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gaturummet. Avskärmande plank bör endast sättas upp vid bullerstörda områden.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och stadsbild.
- Undvik att placera garage eller carport mot gatan.

Råd och riktlinjer för Område 13. Egnahem i Djursholm

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Bibehåll områdets enhetliga karaktär mot gaturummet avseende bebyggelsens placering på tomten, volymverkan och utformning.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Området bör inte förtätas ytterligare och stora äldre bevarade tomter bör ej avstyckas.

Mark och trädgård

- Områdena präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor. Dessa stärker miljöns värde och bör tas i beaktande vid planering och lovprövning.

- Välbevarade naturtomter och trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gaturummet.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och stadsbild.
- Undvik att placera garage eller carport mot gatan.

Råd och riktlinjer för Område 14. Tidiga villastaden Ösby

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Bibehåll områdets enhetliga karaktär mot gaturummet avseende bebyggelsens placering på tomten, volymverkan och utformning.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Området bör inte förtätas ytterligare och stora äldre bevarade tomter bör ej avstyckas.

Mark och trädgård

- Området präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor. Dessa stärker miljöns värde och bör tas i beaktande vid planering och lovprövning.
- Välbevarade naturtomter och trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gaturummet. Avskärmande plank bör endast sättas upp vid bullerstörda områden.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och stadsbild.
- Undvik att placera garage eller carport mot gatan.

Råd och riktlinjer för Område 15. Tidiga villastaden Djursholm

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Områden med bebyggelse av enhetlig karaktär bör bibehålla sin utformning mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och formspråk.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Området bör inte förtätas ytterligare och äldre bevarade tomter bör ej avstyckas.

Mark och trädgård

- Området präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor, liksom bevarade grönkilar mellan bebyggelsen. Dessa stärker miljöns värde och bör tas i beaktande vid planering och lovprövning.
- Välbevarade naturtomter och trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/grindar/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gaturummet. Avskärmande plank bör endast sättas upp vid bullerstörda områden.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och stadsbild.
- Undvik att placera garage eller carport mot gatan.

Råd och riktlinjer för Område 16. Kvarteret Yggdrasil

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig tomtstruktur ska värnas. Bebyggelsens enhetliga karaktär avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och formspråk ska bibehållas.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Området bör inte förtätas ytterligare och stora äldre bevarade tomter bör ej avstyckas.

Mark och trädgård

- Området präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor. Dessa stärker miljöns värde och bör tas i beaktande vid planering och lovprövning.
- Välbevarade trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar/grindar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gatan.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell tillbyggnad, utgå ifrån och visa hänsyn till den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Tillbyggnad bör i första hand ske så att det inte är synligt från gatan.
- Ingen ny bebyggelse bör tillkomma inom området.
- Undvik att placera garage eller carport mot gatan.

Råd och riktlinjer för Område 17. Djursholms slott

- Djursholms slott och tillhörande bebyggelse ska vårdas och underhållas med traditionella metoder för att säkerställa att anläggningens kulturhistoriska värden består.
- Slottsbyggnad och flygelbyggnaderna ska bevaras exteriört avseende volym och karaktär samtidigt som nya om- och tillbyggnader ska undvikas.

- Parkmiljön ska fortsatt vara tillgänglig för allmänheten.
- Äldre bevarade park- och trädgårdsstrukturer som stenmurar, äldre vägar, äldre uppvuxna ädellövträd och fruktträd, samt kvarvarande ängsmarker ska bevaras och underhållas.
- Ingen ny bebyggelse bör tillkomma inom det särskilt värdefulla området.
- Vid all ändring inom miljön bör antikvarisk sakkunnig medverka i såväl planprocess som bygglov. Det äldre trädbeståndet ska genomgå regelbunden besiktning av arborist.

Råd och riktlinjer för Område 18. 1930- till 1950-talet i Djursholm

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Området bör bibehålla sin utformning mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och formspråk.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Vid renovering ska stor hänsyn tas till ursprungliga material och arkitektoniska detaljer. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.

Mark och trädgård

- Området präglas av grönska så som äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor. Dessa stärker miljöns värde och ska tas i beaktning vid planering och lovprövning.
- Välbevarade trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras. Till exempel i form av växtlighet, staket/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gatan.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell om- och tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med stor hänsyn till miljöns kulturhistoriska värden och befintlig bebyggelsestruktur. Tillbyggnad bör i första hand ske så att det inte är synligt från gatan.
- Garage eller carport bör inte placeras mot gatan.

Råd och riktlinjer för Område 19. Institut Mittag-Leffler

- Helhetsmiljöns utformning och karaktär vad gäller tomt, byggnadsvolymer och arkitektoniska uttryck ska bevaras.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck vad gäller material och gestaltning ska bevaras och vara vägledande vid renovering och ombyggnad. Ursprungliga fasaddetaljer som exempelvis fönster, portar och balkonger ska värnas. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Tillbyggnader bör i största möjliga mån undvikas.
- Tomten bör inte avstyckas och ingen ny bebyggelse bör tillkomma inom området. Mindre komplementbyggnader kan uppföras i anslutning till senare tillkomna byggnader.
- Vid eventuell om- och tillbyggnad av senare uppförda byggnader inom området, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med stor hänsyn till miljöns kulturhistoriska värden.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Trädgårdens karaktär av naturtomt ska bevaras och fastigheten ska fortsatt präglas av grönska så som äldre uppvuxna träd. Dessa stärker miljöns värde och ska tas i beaktan vid planering och lovprövning.
- Undvik avskärmande häckar, staket eller plank mot gaturummet.

Råd och riktlinjer för Område 20. Familjehotellet

- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid renovering och ombyggnad. Äldre material och byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Tidstypiska planteringar bör bevaras och underhållas då dessa förstärker miljöns kulturhistoriska värde.

Råd och riktlinjer för Område 21. Grupphusbebyggelse i Djursholm

Planstruktur och bebyggelse

- Bibehåll områdenas enhetliga karaktär mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och utformning.

- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid renovering och ombyggnad. Äldre material och byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.

Mark och trädgård

- Grönstrukturer är en viktig del av helhetsmiljön och ska bevaras. Grönytor och uppvuxna träd och planteringar inom miljön bör värnas. Eventuella tillägg bör utföras utifrån respektive miljöns ursprungliga idéer och ideal.
- Bibehåll tomternas trädgårdskaraktär, med en låg häck eller staket som avgränsare. Undvik att bebygga öppna förgårdsmarker.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gatan.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell om- och tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med stor hänsyn till miljöns kulturhistoriska värden och befintlig bebyggelsestruktur.

Råd och riktlinjer för Stocksund

Övergripande råd och riktlinjer för Stocksund

Nedan råd gäller övergripande planering för Stocksund. Detaljerade råd för de särskilt värdefulla områdena går att läsa under respektive område.

- Stocksunds årsringar med bebyggelse från 1890-tal till 1960-tal ska vara fortsatt läsbara och utgöra utgångspunkt för framtida bebyggelseutveckling i kommundelen. Detta innebär att miljöer och byggnader från samtliga av kommundelens bebyggelsekaraktärer och utbyggnadsfaser ska behandlas med stor varsamhet och omsorg om befintlig bebyggelsestruktur och utformning.
- Stocksund ska fortsatt präglas av grönska i form av äldre uppvuxna trädgårdar, alléer, ekbackar, allmänna parker, promenadstråk och stigar. De gröna gaturummen är viktiga inslag i stadsbilden och ska tas i beaktande vid planering och lovprövning. Undvik att bevarade grönkilar byggs igen.
- Närheten till vattnet är en viktig del i upplevelsen av Stocksund. Tillgängliggör kontakten med vattnet för allmänheten genom strandpromenader och bevara siktlinjer och utblickar mot vattnet.
- Bebyggelsens ursprungliga arkitektoniska uttryck, material och tidstypiska karaktär ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnader.

- Eventuell ny bebyggelse ska anpassas till den omgivande bebyggelsen vad gäller, volymverkan, utformning och placering på tomten.
- Äldre villatomter av ursprunglig storlek ska inte avstyckas. Undvik åtgärder som inte är anpassade till land-skapets förutsättningar, till exempel markutfyllnad och sprängning.
- Stocksunds märkesbyggnader ska fortsatt vara framträdande inslag i stadsbilden. Bebyggelse med anknytning till järnvägen ska värnas.
- Antikvariska underlag bör krävas i samband med ändring inom särskilt värdefulla områden och riksintresse för kulturmiljövården.
- Vid planläggning bör byggnader som är utpekade i byggnadsinventeringen förses med planbestämmelser och skyddas från förvanskning och ovarsamma åtgärder.

Råd och riktlinjer för Område 22. Villastäderna Stocksund och Mörby

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Områden med bebyggelse av enhetlig karaktär bör bibehålla sin utformning mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och formspråk.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.
- Området bör inte förtätas ytterligare och stora äldre bevarade tomter bör ej avstyckas.

Mark och trädgård

- Området ska fortsatt präglas av grönska i form av äldre uppvuxna träd, fruktträd, bärbuskar och gräsytor, liksom bevarade grönkilar mellan bebyggelsen. Dessa stärker miljöns värde och bör tas i beaktande vid planering och lovprövning.
- Välbevarade naturtomter och trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar/grindar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gaturummet. Avskärmande plank bör endast sättas upp vid bullerstörda områden.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell ny- och tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och stadsbild.
- Undvik att placera garage eller carport mot gatan, då det leder till att förgårdsmarkens öppna rum mot gatan sluts. Dubbelgarage som placeras i tomtgräns är inte lämpligt då detta skapar en främmande volym i området.

Råd och riktlinjer för Område 23. Kommunikationsmiljöer

- Delmiljön vid Mörby verkstäder bör fortsatt präglas av järnvägsanknuten verksamhet.
- Bebyggelsen ska vårdas och underhållas och dess säregna arkitektoniska uttryck värnas.
- Byte eller ändring av byggnadsdelar bör utföras med stor försiktighet och omsorg om byggnadens gestaltning. Byte av ursprungliga byggnadsdetaljer som fönster och portar ska undvikas. Funktionella detaljer ska bevaras. Tidstypisk färgsättning bör vara vägledande vid ommålning.
- Eventuell ny bebyggelse bör uppföras på behörigt avstånd från befintliga byggnader så att helhetsmiljöns industriella karaktär inte påverkas.
- Funktionella samband mellan järnvägen och dess bebyggelse ska vara fortsatt läsbar.
- Byggnaderna ska vara fortsatt synliga i stadslandskapet från järnvägen.
- Värdebärande strukturer som rester efter äldre broar ska bevaras.
- Antikvariska underlag bör krävas i samband med ändring inom området.

Råd och riktlinjer för Område 24. Funktionalism i Stocksund

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Området bör bibehålla sin utformning avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och formspråk.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.

Mark och trädgård

- Välbevarade trädgårdar och grönmiljöer runtom flerbostadshusen med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Villaträdgårdarnas häckar, staket, murar och stängsel ska hållas låga mot gatan.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar.

Ny- och tillbyggnad

- Ingen ny bebyggelse bör tillkomma inom det särskilt värdefulla området.
- Vid eventuell tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan.

Råd och riktlinjer för Område 25. Cedergrenska parken

- Hela parkmiljön med tillhörande bebyggelse ska bevaras och underhållas så att de kulturhistoriska värdena består. Då flera värdefulla byggnader inom parkområdet har rivits är det av stor vikt att kvarvarande byggnader bevaras så att parkens läsbarheten kvarstår.
- Tomten bör inte avstyckas och ingen ny bebyggelse bör tillkomma inom området.
- Parkens olika delar ska bevaras och vara fortsatt läsbara. Äldre parkstrukturer som grusvägar, gatsten, lyktstolpar och växtlighet som äldre uppvuxna träd ska bevaras och underhållas. Trädgården tillhörande Skogshyddan ska bevaras och underhållas. Vid ändring bör förhållningssättet vara att äldre växter ersätts med samma art.
- Parkmiljön ska fortsatt vara tillgänglig för allmänheten. Gångstigar ska underhållas och hållas tillgängliga för besökande. Det kuperade strandpartiet med strandpromenad intill Lilla Värtan ska bevaras, underhållas och tillgängliggöras för besökare.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Byte eller ändring av byggnadsdelar bör utföras med stor försiktighet och omsorg om byggnadens gestaltning. Byte av ursprungliga byggnadsdetaljer som fönster och portar ska undvikas. Allt underhåll bör utföras med traditionella material och tidstypisk färgsättning bör vara vägledande vid ommålning.
- Cedergrenska tornets ska fortsatt vara ett framträdande inslag i stadsbilden.
- Vid all ändring inom miljön bör antikvarisk sakkunnig medverka i såväl planprocess som bygglov. Det äldre trädbeståndet ska genomgå regelbunden besiktning av arborist.

Råd och riktlinjer för Område 26. Modernism i Stocksund

- Vid eventuell om- och tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med stor hänsyn till miljöns kulturhistoriska värden och befintlig bebyggelsestruktur.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck vad gäller material och gestaltning ska bevaras och vara vägledande vid renovering och ombyggnad. Ursprungliga fasaddetaljer som exempelvis fönster, portar och balkonger ska värnas. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning. Främmande fasaduttryck som inte tillhör 1960-talets eller 1970-talets stilideal bör undvikas.
- Grönstrukturer är en viktig del av helhetsmiljön och ska bevaras. Grönytor, uppvuxna träd och planteringar, samt trädgårdsstrukturer som trappor, murar och markbeläggning bör värnas. Eventuella tillägg bör utföras utifrån respektive miljöns ursprungliga idéer och ideal.

Råd och riktlinjer för Område 27. 1940- och 50-talet i Söderskogen

Planstruktur och bebyggelse

- Befintlig planstruktur ska värnas. Området bör bibehålla sin utformning mot gaturummet avseende byggnadernas placering på tomten, volymverkan och fasadmaterial.
- Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck ska bevaras och vara vägledande vid om- och tillbyggnad. Äldre byggnadsdetaljer ska värnas, exempelvis fönster och portar i originalutförande. Vid renovering ska stor hänsyn tas till ursprungliga material och arkitektoniska detaljer. Tidstypisk färgsättning ska vara vägledande vid ommålning.

Mark och trädgård

- Välbevarade trädgårdar med en gestaltning som knyter an till bebyggelsens äldre karaktär bör bevaras, t. ex. växtlighet, staket/murar och grusade/stenbelagda gångar.
- Håll häckar och staket mot gatan låga. Undvik att bebygga de öppna förgårdsmarkerna.
- Minimera markarbeten i form av sprängning, fyllning och schaktning. Undvik markutfyllnad med stödmurar och hårdgjorda markytor.
- Undvik stora altandäck, skärmtak och inglasade uteplatser och balkonger mot gatan.

Ny- och tillbyggnad

- Vid eventuell ny- och tillbyggnad, utgå från den omgivande bebyggelsen vad gäller husens placering på tomten, utformning och volymverkan. Utforma nya tillägg med hänsyn till befintlig bebyggelsestruktur och stadsbild.
- Garage eller carport bör inte placeras mot gatan då förgårdsmarkens öppna rum mot gatan sluts. Dubbelgarage som placeras i tomtgräns är inte lämpligt då detta skapar en främmande volym.

Översyn av styrdokumentet

Detta styrdokument ska ses över åtminstone en gång per mandatperiod. Processägaren ansvarar för att översyn och revidering sker när det krävs, och senast inom intervallet.

FÖRSLAG